

SLOVENSKI NAROD

UREDNIŠTVO IN UPRAVA: LJUBLJANA, PUČINJEVA ULICA 8 — TELEFON: 31-22, 31-23, 31-24, 31-25 in 31-26 — Izbija vsak dan opoldne — Mesecna naročnina 11.— Kr.
IZKLJUČNO ZASTOPSTVO za oglaševanje v tiskanih in elektronskih medijih
UNIONE PUBBLICITA ITALIANA S. A. MILANO
Računi pri poštno čekovnem zavodu:
Ljubljana številka 10-351
CONCESSIONARIA ESCLUSIVA per la pubblicità di provenienza italiana ed estera: UNIONE PUBBLICITA ITALIANA S. A. MILANO.

Živahno delovanje topništva in izvidnic

Italijanska podmornica potopila na južnem Atlantiku dve veliki sovražni ladji — Letalski napad na pristanišči Bugie in Philippeville

Glavni Stan Italijanskih oboroženih sil je objavil 5. marca naslednje 1014. vojno poročilo:

V Tunisu živahno delovanje topništva in izvidniških oddelkov.

Naša letala so napadla pristanišči Bougie in Philippeville. Sovražna letala so odvrkla nekaj bomb na Neapeli. Salerno in San Vito (Nola) ter povzročila lahke škodo: 6 mrtvih in 10 ranjenih v San Vitolu. Letalo ki ga je zadel strel obrambe, je treščilo na tla v bližini Latine (Benevento).

Na južnem Atlantiku je naša podmornica pod poveljstvom ladijskega poročnika Roberta Rigolija potopila brazilsko prevoznico ladjo s čefami (7000 ton) in ameriško motorno 12.000 tonsko ladjo.

Enakrati naših letovcev ki smo jih navedli v večeršnjem poročilu, ker sta sestrelili 3 sovražne letovce, sta bili pod poveljstvom podporočnika Roberta Rigolija iz Montafije (Asi) in narednika Dotte Ettorea iz Cagliarija.

Iz nemškega vojnega poročila

Vojno poročilo nemškega vrhovnega poveljstva pravi o bojih v Sredozemlju in Severni Afriki:

Na tuniškem bojišču je bilo večeraj živahno topniško in izvidniško delovanje. Z napadi v strmovalnih in nizkih poletih so nemške letalske skupine prizadele sovražniku znatne izgube. Oddelek boj-

nih letovcev je v pretekli noči napadel pristanišče naprave v Philippeville. Tri velike transportne ladje so bile težko zadete.

Kardinal Lavitrano o bombardiranju Palerma

Rim, 4. marca. Kardinal Lavitrano, italijanski nadškof, se je razgovarjal z urednikom lista »L'Avvenire« in izjavil, da je prišel za nekaj dni v Rim zaradi zdravstvenih težav, ker so mu bolele zaradi velikega prahu ob bombardiranju Palerma. Nadškofova nagiba je neupraba in vsa poskodovana. Svetovalec so mi, je izjavil nadškof, naj grem prebivati na deželo, toda vsem odločno odklonil. D-ker je njegovo morja pastir ostati pri sv. kleru. Rajs sem se preselil za nekaj dni v Rim, v Rimu pa prepuštam delavcem, v tako kratkem času ne bodo mogli vsega popraviti, toda zdaj, ko je boj, da mi bodo uređili za silo tri ali štiri sobe in danes se bom vrnil v Palermo k svojim vernikom, na katere sem ponosen zaradi njih čvrstega in plemenitega zadržanja.

V na'lnjem razgovoru je m. Lavitrano izjavil, da je bilo v Palermu ob bombardiranju porušeno zelo mnogo lepih cerkev, ki so spominale na svet krščan in umetnost; v preteklih stoletjih. Bilo je tudi mnogo žrtve med sestrami sv. Klare in sv. Ivana. B-ška k- so v vsemi verniki in vernicami ter vso sicilsko duhovščino s trliko požrtvovalnostjo pomagali ranjenim tudi med bombardiranjem.

UDARCI ANGLOSAŠKI PLOVBI

Nemške podmornice so že v prvih dneh marca potopile 13 sovražnih prevoznih ladij s 97.000 tonami

Iz Hitlerjevega glavnega stana, 5. marca. Vrhovno poveljstvo nemške vojske je objavilo danes naslednje izredno vojno poročilo:

Nemške podmornice so dosegle že v prvih dneh meseca uspehe. Na dno morja je bilo poslanih po hudih borbah 13 ladij s skupno 97.000 br. reg. tonami. Dve nadaljnji ladji sta bili torpedirani.

Rim, 5. marca. V nasprotju z uradnim optimizmom Anglosas v o poteku podmorniške vojne je ameriški admiral Star rekel, da so podmornice Osi še vedno glavni problem za Ameriko, kar je dodal:

»Če podmorniške nevarnosti ne bomo odstranili, b-šta Amerika in Anglija končno ujeti kakor v svinjskem hlevu.«

Besede k- jih je izgovoril ameriški admiral niso fine in tudi ne laskave za Anglijo in Ameriko, ter za njune prebivalce, k- naj predstavljajo oba hleva. To pa ni važno, važno je, da se je razpoloženje v skrbi in vznemirjenosti ameriškega admirala, ki zaradi svojega visokega položaja lahko sodi o dejanskem poteku podmorniške vojne.

Uspeh nemških bojnih letal za dolge polete

Berlin, 5. marca. s. Napad nemških bojnih letal za dolge polete na dva sovražna konvoja na Atlantiku, o katerem javlja današnje vojno poročilo nemških oboroženih sil, je bil izveden v opoldanskih urah dne 4. marca. Bomba velikega kalibra je zadela trgovinsko ladjo s okrog 7000 tonami. Ladja se je takoj ustavila zaradi hudih poškodb, medtem ko se spremljevalne edince skušale pomagati hudo poškodovani ladji, ki se je potopila. Je bila zadeta še druga 8000tonska ladja. Tretja tovorna ladja z okrog 8000 tonam je bila od bombe tako hudo zadeta, da se je takoj ustavila in se m. č. o. nagnila.

verozapadno od Kurska izvaja nemška obramba operacija z elastično taktiko, da prepreči nasprotne načrte. Nemški protinapad na fronti Donca se ugojno nadaljuje. Zasedeno je bilo mesto Lisičansk. Južno od Harkova se uničuje tretja sovjetske oklopna armada, ki je bila, kakor je znano, že prej obkoljena. V tem odseku je nemško letalstvo večeraj izvedlo močne in učinkovite napade na zbirališče obkoljenih sovjetskih čet. Nadalje so nemška letala razpršila severozapadno od Kurska oklopne skupine in pehotne skupine, ki so se pripravljale za napad ter so noč in dan bombardirale železniške objekte med Donom in Doncem. Doznavajo se nadalje, da so nemška letala za dolge polete večeraj napadla na Atlantiku 3 sovražne trgovinske ladje s skupno 23.000 tonami. Ladje so običajno močno nagnjene.

Velike izgube sovjetskega letalstva na severu

Berlin, 5. marca. s. Kakor poročajo iz vojaškega vira, so nemški letalci v severnem odseku dosegli nov velik uspeh nad sovjetskim letalstvom. Po vesteh, k- so prišle kasno zvečer, so nemške eskadre na svojih dnevih letih poletih in zapornih poletih v svrhu zasleditve nemških čet sestrelile brez lastnih izgub 29 sovjetskih letal.

Obletnica strnitve nacionalne španije

Madrid, 5. marca. s. Zgodovinsko obletnico združuje narodno-socialistične akcije in falange v enotno stranko, ki je bila prgljena na kongresu v Valladolidu pod predsedstvom Josefa Antonia Prima de Rivera, Ramira Ledesme, Enesima Redola in Luisa de Alade dne 4. marca 1934. so proslavili v Valladolidu v narodnosti kmetijskega ministra Miguel Prima de Rivera, ki je zastopal ministra tajnika stranke, ministra za delo Girona, zastopnikov civilnih in vojaških oblasti, stranknih hierarhij in zastopstev iz vse španije. V gledališču Calderon sta ministri za kmetijstvo in delo govorila falangistom, obhajajoč spomin na zgodovinski dan ter prikazujoč sedanje nalogo falangizma. Za svoja izvajanja sta bila navdušena manifestacije, ki so se izreminile v manifestacije španijl in generalu Francu.

Brezuspešen angleški teror nad Irsko

Lizbona, 5. marca. s. Po vesteh iz Irske se država bori z ogromnimi težavami in doprinaša hude žrtve za obdržanje svoje nevtiralnosti sprčo stalno naraščajočega pritiska Anglosasov. Stanje prehrane je na Irskem zelo resno. Vladi se morajo na odprti progi ustavljati, ker jim zmanjka premoga, katerega so irske železnice nekoč dobivale iz Anglije. Navzle temu ostaja Irka nevtalna ter nudi svetu zgled čudovitega odpora in zvestobe lastnemu prepričanju. Zadrževalo bi, če bi dala Anglosasom na razpolago svoja pomorska oporišča, da bi dobila premog, ki ga potrebuje. Toda kljub žrtvam in trpljenju Irka vztraja kajti puritanska binavščina Angležev in angleški teror ki je traja stoletja, sta zapustila nezabrisne sledove. Zadržanje Irske je zgled in svarilo ostalim narodom.

Anglosaški teroristični napadi so izraz enemogle jeze zaradi lastne nemoči

Monakovo, 5. marca. s. »Münchener Zeitung« piše o terorističnem bombardiranju Nemčije in opozarja na divji sadizem, s katerim angleški tisk in radio opisujeta bombardiranje s težkimi bombami ob nevarnih napadih na Berlin. Radijski tolmač Thomas Cadell je takole priznal: »Resnično in strašno, ko se človek samega sebe zaloti veselega ob novicah, da nemške žene in otroci tako hudo trpe, toča gre za ugotavljanje dejstev.«

Množinska bombardiranja nemškega civilnega prebivalstva imajo namen oslabiliti moralno in odpornost silo naroda in nemških oboroženih sil. Obenem pa so priznanje in izraz popolne nemoči, nesposobne za napad na evropsko trdnjavo na bojiščih, nesposobne za napad na mogočno oporišča podmornice na Atlantiku. Zaradi tega si daje sovražnik duška z napadi na nemško civilno prebivalstvo.

»Abend-Zeitung« poudarja, da je anglosaško letalstvo v zadnjem času postalo sredstvo za preganjanje miroljubnega civilnega prebivalstva, za uničevanje cerkev in bolnic, pa naj se nahajajo v zapalni Nemčiji ali pa v sicilskih vaseh. Ne gre za slučajne nesreče, temveč za sistematično uničevanje. Toda kdor seje sovraštvo, bo tudi sovraštvo žel in žetev bo izredno obilna.

Berlin 5. marca. s. Od 14 sovražnih letal, ki so bila sestreljena med nedavnim italiskim napadom na Hamburg je eno padlo kakor se doznava iz vojaškega vira v morje pri francoski severni obali in je zgorelo. Dva muža poškodke ki sta se rešila s padal in rešilnimi čolnami bila ubita.

Nesposobnost londonske protiletalske obrambe

Stockholm 5. marca. s. Nedavno napad nemškega letalstva na London je povzročil hudo škodo in paniko med prebivalstvom, ki smatra

Lisičansk spet zavzet

Nadaljnji nemški uspehi na fronti ob Doncu — Uničevanje 3. sovjetske armade

Iz Hitlerjevega glavnega stana, 5. marca. Vrhovno poveljstvo nemške vojske je objavilo danes naslednje poročilo:

Močan sovražnik, ki je še z izkoristitvijo ledu poskušal obkoliti severno krilo kubanskega mostišča, je bil v zadnjih dneh razbit in v sedelovanju z letalstvom zasledovan dalje v lazone. Več sto ujetnikov in mnogo plena na orožju in orodju je padlo v naše roke. Sovražnik je imel velike krvave izgube.

Na fronti ob Doncu so bili zopet zadeti številni kraji med njim mesto Lisičansk. Zato je bilo občuteno in več razpršenih sovražnih skupin prisiljenih k behu in uničenju.

Južno od Harkova obkoljena 3. sovjetska armada je sicer ena na našoj strani med uničenjem. Tudi večeraj so se ponovno poskušali izbravati.

V nadaljevanju svojih napadov zaseda letalstvo in sovražna letalstva od Orla je uničil sovražni konvoj področja izgube.

V frontnem odseku, med Černikom in Umerskim jezerom so se v obrambnem

Vzhodna fronta trdno vzpostavljena

Pomen in posledice nemških uspehov v zadnjih tednih

Berlin, 5. marca. s. Tukajšnji vojaški krog menijo, da se bo zaradi doseženih uspehov nemških čet v preteklem tednu v bližnji bodočnosti nemška črta težko še nadalje umaknila proti zapadu. Z izjemo onih maloštevilnih odsekov, kjer nemško vrhovno poveljstvo smatra, da je elastična taktika še potrebna, je fronta trdno vzpostavljena. To ni posledica odjuge, zaradi katere je operativno udejstvovanje zelo težavno tako na sovražni strani kakor na strani nemških čet, temveč je to rezultat profinjenih akcij nemških sil v zadnjih treh tednih. Te akcije se bodo po vnaprej določenih načrtih v bodoče še bolj uveljavile.

Ne prikriva se, pravijo nadalje v tukajšnjih vojaških krogih, da so se vedno v toku poskusi sovražnika za zmožnost pridobitve iniciative, vsaj v srednjem in severnem odseku. To iniciativo je sovražnik izpustil, upoštevati pa je treba tudi, da je bilo sovražnik s spretnim premikom, ki ga je izvedlo nemško vrhovno poveljstvo z »zapravitvijo Rževa in Demianska, omejeno doseganje strateško važnih uspehov. Posledica teh napadov sovražnika bo samo nekočinsko žrtvovanje nadaljnjih sovjetskih sil.

Z borbe v zadnjih tednih je značilno vedno bolj omejeno uporabljanje tankov s strani sovražnika, zaradi česar, ko so nemške divizije v celoti uničile skupino sovjetskih oklopnih sil na področju južno od Harkova. Te sile naj bi markirale proti Demianskoprovalu. Ta uspeh nemških sil, s katerim je bil v eni sami bitki uničen večji del sovražnih oklopnih sil in odstranjena nevarnost, ki bi lahko nastala za Harkovo, je dala bitki novo lice. Ta uspeh pomenja, da so Sovjeti na maršu doseči s svojimi gigantnimi napori dokončnega zmaga, ki je nekežal, da so bile ogromne žrtve sovražnika na ljudeh in potrebščini, ki so jih zmanjkalo.

Komandirajoč zmožnost zavzetje Demianskega in Lisičanskega mostišča v bojničevih krogih, da je ta uspeh v preredni zvezi z uspehom podsovražniški oklopnimi silami južno od Harkova in pod doloz pikavsteti naših nemških divizij, prometnih z izpopolnjenim in zboljšanim orožjem.

Sovijski porazi pri kubanskem mostišču

Berlin 5. marca. s. V odseku kubanskega mostišča so skušale sovjetske čete kakor poročajo iz neoblaščenega vira prebit nemške postojanke. Sovražnik je, čeprav se že utrpele izgube 15.000 mrtvih 3600 ujetnikov 97 tonov in 113 tankov, napadel z novimi močnimi silami in se bližal z vzhoda in severa nemškemu črtam. Dne 3. t. m. so nemške čete sovjetske klično odbile ter zavzele neke važne mesto in dolovno uničile skupino sovražnih sil, včasih pa so potlačile sovražne skupine potiskale odboji prot. Azovskemu morju.

Na področju prednih postojank Novorosijska ni bilo pomembnejših bojev. Tu so bili boljševiki, ki so l. marca napadli z minskimi silami, z lahko odbiti. Dne 2. marca se je pri-

Italijanski tisk je orožje resnice

Berlin, 4. marca. s. Pod naslovom »Orožje resnice« objavlja »Börsenzeitung« na prvi strani članek svojega dopisnika z Rima o udejstvovanju in ciljih italijanskega tiska. Pisec prikazuje zgodovino italijanskega novinarstva in omenja ustanovitev prvega Cavourjevega dnevnika »Il Risorgimento« ter ustanovitev prve velike obveščevalne brozovne agencije »La Stefania« ki jo je tudi ustanovil prvi Cavour. Pisec posveča nato posebno pozornost novim dobi, ko se je po volji Ducea italijanski tisk močno razvil s spremembami, ki jih je nova fašistična doba zahtevala in ko se je italijanski novinarstvo po resnosti in dostojnosti dvignilo kakor se nikoli prej ter prevzelo zelo važne naloge v političnem, gospodarskem in kulturnem življenju naroda.

Rimski dopisnik »Börsenzeitung« omenja nato naloge italijanskega tiska v okviru obveščevalne in mnogostanskega udejstvovanja in ministrstva za ljudsko kulturo, kateremu je Duce kot vrhovni vzporejalec vsega narodnega udejstvovanja z dekretom dne 24. septembra 1936 dal dokončno obliko. Po naštetju vseh večjih in važnejših dnevnikov in njih posebnega lica ter glavnih osebnosti italijanskega novinarstva in italijanskega radia, piše nemški dopisnik o

posebnem značaju propagande glasil fašistične tiska. Duh k- ga preveva se lahko na kratko označi z geslom, da je resnica na močnejše orožje. Resnica zahteva odkritost, ki se mora naslanjati trdno na načelo, da mora »od prenesti tudi manj važne vesti in vda dejstva. Da se človek prepriča, da to načelo brezpo- točno obstoj v Italiji, zadostuje prečitati dneva v vojna poročila Glavnega stana Italijanskih oboroženih sil, ki zvesta stvarnost, deistev naznajujo zmage in ne pr-krvajo izgub in protu- darcov, ki so v ostalem neizbežni v vojni tako gigantskega obsega kakršna je sedanja. Kako malo upošteva tisk in italijanski narod sovražno propagando zaključuje nemški dopisnik, kaže če ne drugega, rubrika ki jo dnevno objavljajo vsi listi pod naslovom: »Dokumenti sovražnikovih bedastob.«

Razstava italijanske knjige v Lizboni

Lizbona, 5. marca. s. Listi javljajo, da se bo predsednik republike general Carmona udeležil otvoritve razstave italijanske knjige dne 17. t. m. v prostorih narodnega gledališča Dona Maria v mestnem središču.

Leto 1943 in leto 1918

Tatedenski članek dr. Götbelsa v reviji »Das Reich«

Berlin, 5. marca. s. V članku z naslovom »Toda in danes«, objavljenem v tiskovni »Das Reich«, dokazuje propagandni minister dr. Goebels po polemiki s sovražno propagando o nevarnosti židovstva in boljševizma, da se nasprotnik tedi hudo moti, ko primerja leto 1918. z letom 1943. Ne glede na dejstvo, da vojaški položaj v letu 1943. nima ničesar skupnega s položajem leta 1918., tvori o bistveno razliko med tedanjim položajem in današnjim naslednji čin telji:

1. Tedaj je nemški narod dirjal za sovražniki države, danes pa sledi zvesto in vneto Führerju.

2. Tedaj se je govorilo samo o miru, danes se govori samo o vojni.

3. Tedaj je bila fronta popolnoma prepuščena sama sebi, danes so borci notranje fronte eno z borci na zunanji fronti.

4. Tedaj je nemški narod vladal sil, naj lenča z vojno, dines pa jo nasprotno njegov klic vzpodbuja k vztrajanju.

5. Tedaj smo verjeli sovražniku, danes zaupamo samo sil našega orožja.

Med prvo svetovno vojno nismo vedeli, kaj je vse v igri, danes pa vemo, za kaj gre. Narod, ki je bil leta 1918 blizu zmage, pa mu je zmaga ušla samo zaradi prostodušnosti, ne bo ponovil več iste velike zmotne, temveč bo znal izkoristiti svojo veliko srečo v tej dobi. Med to zmo je nemški narod gledal smrti v obraz, toda ko se mu je približala, se je dvignil ves narod s svojimi najboljšimi energijami in je pogljal nazaj. Sedaj premagujemo nekakšno dobo okrevanja, po kateri bomo pripravljeni za zahtevnejše novih uredav. Sovražnik se je prekmalu veselil. Ljudje, ki se jih proglasa za mrtve, v splošnem zelo dolgo žive. Zdi se, bo prišla druga repriza in ostali nes bodo šele spoznali. Zima, ki se končuje, nas je hudo preizkusila, toda bila je tudi dobra stvar, ker smo izsledili veliko nevarnost, ki nam preti in katero bomo stalno imeli pred očmi, dokler ne bo odstranjena.

Disciplina in požrtvovalnost nemške mladine

Berlin 5. marca. s. Med obiskom v nekem taborišču Hitlerjeve mladine k- bo po svoji svobodi želji zaposlena v raznih oddelkih narodne obrambe, je govoril še narodno-social-

Hrvatski listi o rimskem sestanku

Zagreb, 5. marca. s. »Nova Hrvatska« komentira pogovore med Ducejem in nemškim zunanjim ministrom ter ugotavlja, da ponovno potrjena popolna istovetnost gledišč, čamci za dožnje zmage. Obi naroda bosta nadaljevala vojno do totalnega uničenja sovražnika in do dokončne odstranitve smrtno nevarnosti boljševizacije Evrope. Pisec podčrtava vredno vrednost izjave v zaključnem poročilu glede programa Osi za novi red.

Tudi »Hrvatski narod« je objavil razgovor o sestanku in podčrtal svetovnost gledišč na vojaškem in političnem področju, k- se močno odraža od velikih nasprotstev v sovražnem taboru. List poudarja tudi pomen sedelovanja evropskih narodov v duhu pripravljenosti za vse narode. To sedelovanje nameravata Duce in Hitler uresničiti.

Bolgarija v borbi proti boljševizmu

Sofija, 5. marca. s. »Slovo« posveča uvodnik boljševski nevarnosti. List poudarja, da je narodna dolžnost za vse balkanske države in zlasti za Bolgarijo, da odgovorijo z vsemi sredstvi na boljševsko udejstvovanje, ki grozi iz tujine, in na m- h- ac je komunistov v notranjosti države. Če hoče Bolgarija ostati svobodna država ter obdržati svojo kulturo in svoje dragocene tradicije, se mora z vsem sv. jimi silami zastopati boljševski nevarnosti.

Pogovori s čitatelji

Učimo mladino ljubezni do knjige!

»Zelo so mi všeč pogovori s čitatelji, vendar bi se ne oglasila, če bi ne omenili knjige. Knjiga je moja velika ljubezen in naj povem kaj o nji.

Čitala sem od rane mladosti — se pravi, čim sem se naučila vse črke. Najprej sem čitala vse šolske knjige (tudi zgodbe sv. pisma so imele svoj čar), potem sem si izposojala knjige (največ Mohorjeve), kar nisem sem pač dobila, dokler ni začela delovati naša »Čitanka«. Moja mama je rada čitala in hodila sem po knjige predvsem za njo, a vselej sem zaprosila. Pa še za mene kaj! — Takrat so bila zlasti razširjena dela Kristofa Smida in Spina-nova, pa nekaj drugih. Jemala sem te knjige, ker so rekli, da so priporočljive zame, a čitala sem vedno vse, kar je bilo namenjeno za mano Jurčiča, Tavčarja, Stritarja... Najraje sem seveda čitala knjige, ki jih je mama skrivala pred menoj. Iskala sem tisto v njih, kar je hotela mama skriti pred menoj in, če se mi je zdelo, da sem našla, ni bilo nič posebnega. Zato pravim: Ne skrivajte knjig pred mladino! Jaz sem sprejela iz knjige kar sem pač mogla razumeti, in vse sem vzela kot dobro. Zato bi mama storila boljše, če bi mi raje kaj razložila, česar nisem mogla razumeti, ter sem si razlagala na- pačno, kakor da je skrivala knjige pred menoj. Toda bilo nas je toliko otrok in mama je imela vedno dela čez glavo.

Mama z možem nisva mogla nuditi svojima otrokoma visve izobrazbe, ker sta odrasla v dobi gospodarske krize, ki je stisnila marsikatero obrtnika k tlom, vendar sem zadovoljna z njima. Vcepila sva jima vsaj ljubezen do knjige, kar se mi zdi mnogo. Iči ljubi knjigo, sin se pa zanima za vse, kar je vredno zanimanja. — Knjiga je dober kazipot, povsod se znajdeš v življenju, če si primerno nači- tan, ne da bi pogrešal višjo šolsko izobraz- bo. Toda knjiga ni le dobra učiteljica, temveč tudi prijateljica; kako sivo, prazno, temno, tujo, ki je pogosto življenje, če bi se človek ne mogel umakniti v svet knjige!

Ko se mi je izpolnila davna želja, da sem prevzela knjižnico, v začetku nisem bila zadovoljna z obiskom. Zabela sem nuditi svoje knjige in kar sem jih nabrala, pa se je začelo buditi zanimanje za čita- nje; ker sem poznala skoraj vse knjige dobro, sem dajala vsakomur, kar se mi je zdelo primerno zanj. Preprosti ljudje na- vdušo vprašujejo: »Ali je ta knjiga lepa?« Pojem »lepa knjiga« je zelo širok, a ven- dar določim; z njim je povedano vse: knjiga je zanimiva, ganljiva, dojemljiva in dobra, vredna je, da jo čitaš ter po- tratiš čas za njo, ki se zdi nekaterim pre- prostim ljudem se posebno dragocen. Od- govarjala sem kratko: Lepa! Zanesli so se na mojo sodbo in mi vselej pritrjujejo, da je bila knjiga res lepa, ko so jo prečitali. Tako se je nabiral drobič, da sem doku- povala knjige ter skrbeli, da je ostalo ži- vo zanimanje za čitanje med ljudmi. Naj-

več je bilo mladine. Končno so se mi pa podirle knjižne omare...

Prisla sem do prepričanja, da je vsaka knjiga kolikor toliko dobra; nekaj dobrega je vedno v nji, kakor je v zrnu, ki vzklije, če pade na rodovitno tla. Če pa knjiga ne najde rodovitnih tal v človeku, tudi najboljše ne more najti odmeva v toplem čitalstvu. Menda se ni treba bati, da bi otrokom škodovala knjiga, ki je »na- menjena« odraslim. Sicer pa knjige za odrasle ne bodo privlačile otrok bolj kakor pravljice, ki se jim zde vedno pri- vlačne, če ne bomo preveč skrivnostno skrivali knjig pred njimi. Mislim da za doraščajočo mladino ni knjig, ker je pre- hod iz nežne mladosti preveč nagel. Toda ni jih tudi treba, saj je mladina dandanes mnogo resnejša in bolj razvita, pa tudi način vzgoje je drugačen. Prejšnje čase je gospodarila šiba v šoli in doma, zdaj so pa otroci naši prijatelji. Zdi se mi, da je vzgojno vprašanje rešeno samo po sebi, če so vzgojeni dobro — roditelji sami. Knjiga pa lahko mnogo pomaga roditel- jem pri vzgoji. Toda starši bi naj vodili otroke pri čitanju, naj bi jim razlagali knjige in vsaj včasih čitali skupaj z njimi.

S čitateljico soglašamo, a soglašal ne bo morda marsikdo drug. Tudi nekateri vzgoji- telji bodo najbrž dejali, da mladina ne sme čitati vsega, kar čita odrasli. Ne- katere knjige bi jo lahko pokvarile. Ven- dar človek dvomi, da škoduje mladini najbolj čtivo. Če bi bile tako silno škod- ljive knjige »za odrasle« bi morala biti pokvarjena skoraj vsa mladina (tudi prejš- nje čase), kajti koliko je pa mladih čita- teljev, ki so čitali in čitajo le mladinske knjige? Sicer pa tudi ni kakšnih posebnih knjig za odrasle kakor so posebne za mladino. To je neke vrste predsodek, da posamezni pisatelji pišejo le za odrasle. Pišejo za čitatele, a o čitateljih pač ne razmišljajo. Tudi Prešeren ni pisal pesmi zgolj za neko določeno vrsto čitatelev, a njegove pesmi nikakor niso mladinske vendar se jih uče v šolah. Knjiga je ka- kor življenje: če bi mladina ne smela čiti- ti nekaterih knjig, bi morala iti tudi skozi življenje pogosto meče, kar pa ni mogoče. Življenje ni mogoče skriti pred mladino, a knjige so le več ali manj zra- lo življenja. Nihče ne bo ta, da moramo mladino pripravljati na življenje; menda je prav in tem bistvo vzelo, da mladine ne odvrčamo od življenja. Tu nam lahko mnogo pomagajo dobre knjige. Knjige bi bilo treba v glavnem razlikovati le v dobre in slabe, a ne v mladinske in »za odrasle«. Slaba knjiga lahko škoduje tudi odraslim, če sliši obliko škoduje. Če bo mladina naučena ljubezni do knjige, bomo dosegli, kar je najbolj namomne- niše: vzbudili bomo v njih notranjega človeka, sile duhovnega življenja, da jim bo postalo življenje vredno — življenje in odprta knjiga.

Izpred okrožnega sodišča

Kam pripeljejo nebrzdani ženski jeziki ali zgozba o dveh fantičih, ki sta se dala pregovoriti, da sta se pred sodnikom zlagala

Ljubljana 6. marca. V četrtek je stopila pred sodnika poedina okrožnega sodišča dr. Ranta 55letna Franca z ljubljanskega periferije. Državni tožilec jo je dožljal, da je nagovorila dva 12-letna in 13let- na fantiča, da sta v kazenski pravdi zaradi za- njenja časti krivo pričala. Ozadje zadeve ki je navsezadnje ni bilo mogoče zadovoljivo pojas- niti, je eden izmed pogostih sporov med so- stanovci, v katerih imajo glavno besedo stru- peni ženski jeziki. V hiši, kjer je stanovalo več strank, sta se sporeli dve starejši ženski. Vzrok je bila malenkost. Pregovor, da iz malega zra- ste veliko, se je uresničil tudi v tem primeru. Obe neukrotljivi prepirljivki sta se razvneli in začeli veliko »ofenzivo« iz katere se je bilo težko umakniti, ker bi vsak odmak pomenil toliko kakor umik ali poraz. V ognju obla- danja z »edinitimi« cvetkami s področja psolv in žaljivk so letele z ene fronte na drugo naj- bolj selekcijske izbranke.

Jezici ogenj je seveda privabil tudi neva- ljene poslušalce in pri priznani radovednosti ljudi ki zelo radi pasejo svojo škodljivost pri razkrivanju tujih napak in na tujem poni- ževanju bi bilo skoraj čudno, da bi vsak, ki je bil v dosegu jezičnega groma, ne prislutil ostreje in skušal dognati, kaj se godi. Spor je bil tako hud in za obe strani tako občutljiv, da ga ni bilo mogoče poravnati drugače, kakor da sta se obe bejevnici zatekli na sodišče. Obe sta drugo drugo tožili zaradi žaljenja časti.

Pravdanje se je razvijalo tako da je bila ena izmed tožiteljic najprej obojnica, kasneje pa je bila med obema na prizadevanje odvetnikov dosežena poravnava. Tako se je zdelo, da je po starem receptu dosežen vsaj za nekaj časa mir. Naenkrat se je izkazalo da je bilo v po- toku medsebojnih pravl nekaj nepravilnega. Dva fantiča, ki sta nastopila kot priči v korist Franca sta »izjavila, da sta se na neno nagovar- janje pred sodniki zlagala. Seveda je nena na- sprtnica sedaj imela v rokah zelo močno oro- žje in, dasi je bil mir že sklenjen, se mu ni mogla odreči.

Franca je bila prijavljena zaradi nagovarja- nja h krivem pričevanju. Ženska ki je bila že večkrat kaznovana je na razpravi odločno za- nikala krivdo. Fanta sta se ji baje sama ponu- dila kot priči, češ da sta slišala v opisanem jezičnem sporu vse primke ki so bile »izreče- ne od njene nasprotnice na okoli njene časti. Po- vedala je da je mati 16 otrok, od katerih jih je še devet živih. Kakor nagovarjanje je seve- da tajila tudi podkupovanje. To se pravi, da jima za uslugo ni nič obljubila. Rekla jima je le, naj govorita tako kakor je bilo res. Po kon- čani razpravi je kupila grozdjica, ki sta ga jedli s hčerko. Nekaj ga je dala tudi enemu izmed obeh fantičev, ki se je vračal z njo domov. Grozdje pa ni bila nikakoli nagrada.

Sodnik je najprej zaslišal 12letnega Stefana Fant in trdil da ga je Franca nagovarila h kriv- nemu pričevanju med potjo na sodišče. Nači- la ga je baje kako mora govoriti. Zato mu ni nič dala. Zakaj se je pustil nagovarjati pa ni hotel ali ni mogel pojasniti. Priznal je ponovno da se je prvič zavestno zlagal in zatrieval da- nes govori resnico.

Tudi drugi krivopričevalec 12letni Stanko je najprej obljubil da bo tokrat povedal po res- nici. Izpovedal je, da mu je obtoženka dala

doma listek na katerem je bilo zapisano kako naj govori. Za uslugo mu ni nič obljubila in tudi grozila mu ni. Oba dečka sta zaničala, da bi bila slišala prepričati dasi sta v bližini sekala drva. Ta trditve je bila malo verjetna, saj je prepričljivost pozornost vseh, ki so bili v bližini, tudi otrok.

Pri takem stanu stvari ko se ni bilo mogoče zaneesti na oba mala lažniva, ali govorita ko- trakt resno, je sodnik po § 280 k. p. obtožen- ko oprostil kazenske odgovornosti glede od- škodnine pa je napotil zasebno udeleženko na pot civilne pravde.

Žrtve odijarčevanja

V četrtek se je moral zagovarjati tudi bivši državni uradnik ki je bil v srečnejših letih v ljubljanski družbi precej znana oseba. Po 14 letnem službovanju pa je zagrešil utajo drža- vnega denarja in bil kazensko upokojen. Kasne- je si je ob majnih pokojninskih poslagati s postranskimi zaslužki vendar mu njegov trud ni uspeval. Zaposlen v večjem podjetju je iz- gubil zaslužek ko je podjetje prepadlo. Med- tem je propadel tudi njegov zakon in mož mu delno prispevati k stroškom za vzgojo otroka. Sprejel je vsako priložnostno delo ki ga je dobil, pri tem pa se je vedno bolj vdajal pijančevanju. Za svoj denar si sicer ni mogel privoščiti posebno izdatnega popivanja; ker pa je imel še iz boljših časov precej dobrih zna- cev in prijateljev, mu je pogosto kateri izmed njih plačal nekaj kozarcev vina, ki ga je ob- boli pilči prehrani kmalu omamilo.

V takem stanju je lan decembra zagrešil dve tatvine. Ko se je mudil v neki brivnici, je pri odhodu obelzel tuj plašč v katerem so bile usnjene rokavice in ovrtna ruta. Dan prej na se je prisvojil aktivko ki jo je pozabil eden izmed njegovih znancev v gostilni kjer sta sku- paj popivala. Aktivko je prodal in denar po- rabil zase.

Obtoženec je zbuhal na zatožni klopi glo- boko pomilovanje. Zagovarjal se je da ni imel namena krasti in da je obe dejavnosti zagrešil bolj pod vplivom alkohola. Doslej se ni bil kazno- van. Aktivko je sicer res prodal vendar šele kasneje, ko je prišel v stisko. V začetku je imel najboljše namen da jo vrne svojem znan- cu, čim ga sreča. Tudi skušnji si je obelzel od- nošno mu ga je brivec obelzel v stanju ko se zaradi zaužitja piščane ni mnogo zavedal kaj dela. Kasneje je iskal lastnika da bi mu plašč vrnil, pa je bil prej aretiran.

Sodnik ga je obsodil na 5 mesecev strogega zaporu in 1 leto izgube častnih pravic pogojno za dobo 2 let. Tako on kakor državni pravdi- nik sta mu skušala dopovedati da je zanj edina »čistev« opustitev alkohola in preživljanje v s po- štenim delom. Mila kazen je tokrat izredna milost.

Iz Hrvatske

— Kino-predstava za hrvatske in nemške ranjene vojake. V kinu »Dubrovnik« v Za- grebu je bila večeraj popolnoma posebna pre- stava za hrvatske in nemške ranjene voja- ke ob 25letnici nemškega filmskega pod- jetja Ufa. Priказovali so film »Selem let sreče« Pokroviteljstvo nad to prireditvijo je prevzel tašnik vojnega ministrstva ge- neral vitez Begič.

Kretanje po policijski uri

Ljubljana 6. marca. Kr. Kvestura javlja po višjem naročilu naslednje: Dovoljenje za kretanje po policijski uri, ki so bila izdana iz kakršnega koli razloga, se smatrajo od 10. marca 1943-XXI. brez izjeme za zapadla.

Od omenjenega dne naprej je dovoljeno kretanje samo onim, — Italijanom in Slo- vencem — ki so iz dokazanih zakonitih razlogov po predhodni prošnji dobili novo

dovoljenje, kakor to določa naredba Viso- kega komisarja št. 125 z dne 24. junija 1942-XX.

Tvrde ali zavodi, katerih nameščenci po službeni potrebi morajo na ulico po poli- cijski uri, naj predložijo utemeljeno prošnjo v dveh izvodih na Kvesturo. V prošnji mo- rajo navesti popolne osebne podatke oseb, za katere prosijo dovoljenje ter navesti po- sle, ki jih opravljajo dotični nameščenci.

Na živilskem trgu zjutraj in opoldne

Kaj je naprodaj zjutraj in kaj ostaja neprodano opoldne

Ljubljana 6. marca. Če se hočete dobro poučiti o tržnih raz- merah, morate obiskati živilski trg zjutraj in opoldne. Zjutraj si lahko ogledate vse blago, ki je naprodaj v tržnih urah, ne mo- rete pa takoj dognati, za katero blago je največ zanimanje in česa prodajo največ. Vseh vrst blaga seveda ni enako napr- daj, toda kup valci tudi ne posegajo po vsem blagu enako. Tako je razumljivo, da n pr ne kupujejo toliko citron kakor drugega sadja, oranž, ko so naprodaj. Prav tako ne kupujejo toliko česna kakor čebule. Z ne- katerim blagom so branjevali založeni bolj, ker se dolgo ne pokvari ter ga lahko ku- pujejo več, ne da bi tvegali izgubo. Nekateri pridejki se pa pokvarijo sorazmerno hit- ro in branjevalci morajo znati računati ter ve- deti, koliko bodo lahko prodali in če oo blago prodano preden bo začelo gniti.

Če obiščete živilski trg v poznih tržnih urah, okrog poldneva, je že skoraj povsem izprazen. Na njem so v glavnem le še stalni prodajalci, branjevalci, na zelenjad- nem trgu pa ni več skoraj nobene zelenja- darice iz Trnovca in Krakovega. Večina jih razprda svoje blago sorazmerno hitro. Tudi zeljari navadno že razprodajo zelje in repo pred dvanajsto, včasih celo že po 11. Zelje in repa sta živila, ki ju gospodinj- e najbolj in največ kupujejo med domačim blagom.

Vendar bi se motili, da je razprodano vse, že pred poldnem vse domače blago na živilskem trgu. P. g. čaka še nekaj zelenjadarice na kupce, na gospodinjice, ki vstajajo pozno in ki kuhajo kosilo popol- dne. Čakajo pa tudi na priložnostne kupce, ki kupujejo mnogore, Zelenjave re ostane mnogo neprodano, vendar zdej ni tako ve- liko povpraševanje po domači zelenjavi kakor n. pr. lani ob tem času.

Motiv'ca smo noješli že doslej toliko kakor včasih šele do aprila. Radič nam re diši lotos tak, ka- kor včasih, tako da ostane včasih še nepro-

dan do poldne. Precej dobro je založen trg s korenjem, ki ga tudi ne prodajo vedno vsega. Zadnje čase je med domačim bla- gom precej hrena. Večerja ga je ostalo pre- cej neprodanega opoldne. Menda gospodinj- e zdej ne kuhajo tako pogosto hrenove ome- ke. Ker ni že dolgo snega, so ljudje lahko kopali hren.

Stojnice branjevalcev so pa opoldne včasih še skoraj prav tako dobro založene kakor zjutraj. Naprodaj je še vedno toliko cve- tače, da ne prodajo vselej vse. Na tržnih mizah se opoldne še kupijo čebula poleg kupov citron, salate (uvožene) in drugega uvoženega blaga. Če bi ugotovljali, katero blago so gospodinjice najbolj kupovale v tej zimi, bi bilo najbrž treba priznati prven- stvo cvetači, ki je pa tem bolj priljubljena, čim več je pospravimo.

Danes je prišlo na trg mnogo več gospo- dinj kakor včeraj in davi je bilo zelo ži- vahnjo zlasti na zelenjadnem trgu. Najbolj so gospodinjice posegale po zeljnatih glavah, dokler jih je bilo še kaj, a precej so ku- povale tudi domačo špinačo. Motivilec gre tudi dobro v denar, a ga je toliko, da se lahko vsaka kupovalka založi z njim do mile volje. Trg je še vedno dobro založen z raznimi lanskimi pridejki, predvsem s peso, zeleno kolerabo in korenjem. Pese na- vadno vselej ostaja še nekaj nerolane. S kislim zeljem in repo je trg še posebno dobro razložen ob sobotah in to blago lahko razprodajo vsi prodajalci, trnovski in tudi zeljari.

Branjevalci so se dobro založili v glavnem z istim blagom kakor prejšnje tržne dni. Največ so imeli cvetače, uvožene endivije in čebule, posamezni so imeli tudi precej korenja, vsi pa mnogo citron. Tu in tam so bile davi naprodaj tudi oranže. Uvoz zelenjave je dober in branjevalci bi se najbrž še bolj zalagali z njo, a je ne gre toliko v lenar, ker je precej domačih pridejkov.

Sportni pregled

Z ključno ko'lo

tabletniškega turnirja

Jutrinjo nedeljo ob 9. se bo pri Mikliču nadaljeval turnir deveterice najboljših ljubljanskih tabletniških igralcev. Na spo- redu je tretje oziroma zadnje kolo z vsemi najmočnejšimi odločitvami, o katerih smo spregovorili deln že v komentarju k izid- m prejšnje nedelje.

Kdo bo zmagal? Bradeško, ki je letos pobral največ vseh turnirjev prvenstvenih in prijateljskih, ali morda njegova najprej- nejša tekmečka doletel Roman Strojnik in tretje plačani Bogataj, kdo ima na več izidov? To vprašanje ni bilo mogoče reševati iz več zadržkov in prišli bi do ne- kakega zaključka, ki bi bil konec koncev kljub vsem argumetom, ki bi veljali v je- gov prid, le počena domneva. Tudi za tabletniško igranje velja v veliki meri že to- likokrat zpisano, da v zvezi z nogometno igr- anjem zveza v poudarjena trditve, da je žoga okrogla. Dejstvo je, da imajo teore- tične in praktične izglede za zmago še vsi trije že imenovani da pa ne pride v poštev nobeden doslej n. žje priranih. Kol kor morda v korist enega govornjo njegovi prejš- nji uspehi, toliko dajejo prednost drugemu njegova trenutna forma ali pa priznana trdnost in podobne kakovosti, ki jih ob- jektivni presjevalec ne sme podcenjevati.

V središču zanimanja in odločilno važni za razporeditev bosta vsekakor obe igri Bradeška z Romanom Strojnikom in Boga- tajem. Od njihovega izida bo odvisna kon- čna razporeditev, p. d. pogojem seveda, da ne p. skrbri za presenečenje kdo izmed nižje plačanih, na primer Merala, Recek ali pa Keržič. V tem primeru bo seveda končni izid docela različen od vseh predvidevanj, ki imajo danes največ pristašev.

Vsek- kor se vsem, ki jih tabletniška igra privlači, izpita posetiti jutrišnji zaključek turnirja najboljših deveterice. Po- tek bo nedvomno napet in razburljiv in zmaga najboljšega — to izrečno želimo — tudi sporno popolnoma korektna.

Zopet ena izmed odločilnih tekem

Osmo povratno kolo italijanskega nogo- metnega prvenstva prinaša v nedeljo v di- viziji A važen spored. V središču zani- manja bo tekma med obema resnima kandida- toma za zmago, to je med Livornom in Am- brosiaro. Tekma bo v Livornu in je skoro nemogoče napovedati, kako se bo končala. Če se posreči Livornčanom nadvladati tudi tokrat zadnji nedelji nekoliko popuščajočo Ambrosiaro, nimajo skoro nobene resnejše ovire več na poti do zmage. Med drugim: tekmiarji bodo edino pomebnejše tiste, ki bodo edino odločale o razvrstitvi na konce tabele.

Spored je v celoti naslednji:

Trieste—Triestina—Venezia, Milan: Mila- no—Torino, Vicenza: Vicenza—Liguria, Fi- rence: Fiorentina—Atalanta, Rim: Roma—Lazio, Genova: Genova—Bologna, Torino: Juventus—Bari, Livorno: Livorno—Ambro- siana.

Tudi v diviziji B bodo padle važne odlo- čitve. Vodilna Fro Patria gostuje v Napo- liju in je v veliki nevarnosti, da bo morala prepustiti svoje mesto srečnejšim in uspeš- nejšim tekmečem. Med njimi sta predvsem Spezia, ki igra doma s Sieno, in Modena, ki s Savono ne bo imela težav. Na igrišča bodo teklo naslednje dvojice:

Napoli: Napoli—Pro Patria, Novara: No- vara—Pisa, Alessandria: Alessandria—Pe- scara, Modena: Modena—Savona, Brescia: Brescia—Cremone, Ancona: Anconitana—Vidinese, Spezia: Spezia—Siena, Padova: Padua—Palermo in Rim: Mater—Fan- tulla.

njah svobodno, po civilizaciji nedotaknjene življenje.

— Večer Huga Wolfa v Celju. Drevi bo prirejen ob sodelovanju Ljudske univerze v Celju večer Huga Wolfa. Prireditve bo v slavnostni dvorani Grofije, kjer nasto- pijo gojenci okrožne glasbene šole pod vo- dstvom ravnatelja Gustava Müllerja. Med drugimi bosta sodelovala tudi sopranistka Hedi Hinker in baritonist dr. Herbert Kie- geri. Nastopi tudi celjski kvartet, ki so v njem ng. Edmund Unger-Ullmann, Walter Schramm, dr. Sancin in Gustav Müller. Prvič po dolgem času nastopi zopet celjs- ko pevsko društvo.

— Živahnjo kulturno delo v Mariboru. Kakor v februarju tako priredi štajerski Heimatbund tudi v marcu v Mariboru več- znanjih predavanj. V ponedeljek bo pre- daval rektor Hermann Wedler o »Večnem židu«. Njegovo drugo predavanje o isti te- mi bo 15. t. m., tretje pa 17. v četrtek 18. t. m. bo predaval dr. Wilhelm Kadletz o gornjštajerskih planinah. Njegovo pred- avanje bo pojasnjevalo okrog 300 barvstih skiptičnih slik. V soboto 20. t. m. bo pre- daval dr. Kurt Backebertli o temi: V de- želi Majev, Astekov, Inkov in Araukanov. V sredo 24. t. m., v sredo 31. t. m. in v sredo 7. aprila bo predaval višji med. svet- nik dr. Tollich o zdravem in bolnem člo- veku. V četrtek 25. t. m. bo bral Georg Schmückle odlomke iz svojih del. V torek 30. t. m., v sredo 31. t. m. in v petek 2. aprila bo prikazoval J. Ohman v kinodvo- rani krajevine skupine Pobrežje odnosno v dvorani Ljudske univerze v Mariboru svo- je poskuse s tekočim zrakom.

Beležnica

KOLENDAR

Danes: Sobota, 6. marca: Miroslav, Per- petua in Felicitas.

Jutri: Nedelja, 7. marca: Tomaž Akvin- ski.

DANASNJE PRIREDITVE

Kino Matica: Dunajska kri.

Kino Sloga: Ne išči gorja.

Kino Union: Tri prijateljice.

Kino Moste: Ples v gradu in Trapec smrti.

5. javna produkcija šole Glasbene Matice ob 17. v mali filharmonični dvorani.

Drama: Veliki mož. Red. A., ob 17.30.

Opera: Don Pasquale, Izven, ob 17.

PRIREDITVE V NEDELJO

Kinematografi nespremenjeno.

DEZURNE LEKARNE

Danes in jutri: Dr. Sušnik, Marijin trg 5; Mr. Deu-Klanjšček Dna, Cesta Artele Rea 4

in Bohneec led., Cesta 29, oktobra 31.

Nedeljsko dežurno zdravniško službo bo opravljal od sobote od 20. do ponedeljka do 8. zjutraj mestni zdravnik dr. Ivan Lo- gar, Cesta 29, oktobra 7.

Ivo Šubic

Ljubljana 6. marca. Ze včeraj smo poročali, da je umrl v Celju bivši magistratni dr. rektor Ivo Šubic, po rodu iz znane rodbine Šubicev. Ivo Šu- bic se je pridobil v naši javnost velik ugled ter je bil vreden sin svojega četa, ki je znan iz zgodovine in iz vsega, kar kot organizator tehničnega srednjega in obrtnega šolstva sploh.

Ivo Šubic se je posvetil pravniškemu po- klivu in po vojni je nastopil službo upra- vnega uradnika v Celju. Pomneje je temu kraju kot magistratni ravnatelj posvetil vse svoje sile in sposobnosti. Nedvomno je tudi njegova velika zasluga, da je me- sto napredovalo ter se lepo razvijalo v zadnjem desetletju. Bil je rojen organizator in njegove sposobnosti so se zlasti iz- kazale v njegovi preureditvi upravne služ- be na celjskem mestnem uradu. Bil je pa tudi vsestransko delaven in marsikje se je pokazal blagodejni vpliv njegove delav- nosti. Zato si je pa tudi pridobil velik slo- ves daleč izven mesta, ki mu je posvečal predvsem svoje delo. Ivo Šubic je bil eden naših najboljših upravnih pravnikov.

Pokojnik je pa bil spoštovan tudi kot človek ne le kot strokovnjak. Udeleževal se je tudi v posameznih društvih in kul- turnem življenju in vsi sodelavci so ga spoštovali kot plemenitega človeka. Nje- gova ljubezen do narave je bila tudi tvor- na in njemu so Celjani dolžni zahvalo, da se je mesto oblepilo z lepiimi nasadi, saj se je živo udeleževal v celjskem olesen- jem društvu. To organizacijo je spreme- nil v Olesnevalno in tujsko prometno dru- štvo, ki je storila izredno mnogo za napre- dek Celja.

Vest o smrti Iva Šubice je hudo priza- dela ne le njegovih bratov in drugih sorod- nikov, ki sta izrekala iskreno sožalje, temveč tudi mnoge druge prijatelje v na-šem mestu.

Šesti roman

DK

bo izšel sredi marca

V tej novi knjigi, s katero bo zaključila svoje drugo četrtletje, bo zbirka »Dobra knjiga« nudila čitateljem zanimivi in na- peti roman znanega danskega pisatelja H. P. Jacobsena.

„BORA Z BORO“

Roman se dogaja pred 3500 leti, ko se je na Egejskih otokih začela razvijati prva civilizacija na evropskih tleh. Njegova vse- bina je nepretrgana veriga dramatično napetih dogodkov, ki jih je pisatelj na- nizal tako mojstrsko, da bo čitatelj rad ponovno posegel po knjigi in jo vedno na- novo z užitkombral.

Ko te dni obnavljate naročnino na naše liste, se naročite tudi na romane DK, da si zagotovite njih nabavo po znižani ceni.

POSLOVNA TAJNA

— Kako se ti je posrečilo vlomiti tako dobro zaklenjena vrata in še železno bla- gajno? — vpraša sodnik vjoničica.

— To je moja poslovna tajna, gospod sodnik.

Prazgodovinske osnove slovenskega narodopisja

Ljudske kulture na slovenskem ozemlju od prve naselitve v mlajšem paleolitiku do dandanes — Razprava dr. R. Lečarja v „Etnologu“

Ljubljana, 6. marca

Med drugimi pomembnimi razpravami v lanskem letniku „Etnolog“, ki je izšel zdaj, budi zanimanje zlasti razprava dr. R. Lečarja „Prazgodovinske osnove slovenskega narodopisja“ (prispevek k poglavju „Etnografija in prazgodovina“). Kdor se vsaj malo zanima za življenje ljudstva in narodopisje, se bo lahko dobro poučil o bistvu našega narodopisja ter spoznal, kako velikega pomena je ta veda za proučevanje ljudskih kultur in duševnosti.

Odnos med narodopisjem in prazgodovino

V uvodu nas pisec opozori na razmerje med narodopisjem in prazgodovino: narodopisje je glavna disciplina, ki se poslužuje za do go rezultate tudi prazgodovine; lahko je pa tudi narodopisje postranska stroka drugih znanosti, n. pr. prazgodovine. Potem je opisal vlogo, ki jo ima za doseg etnografskih rezultatov pri reševanju njenih vprašanj prazgodovina. Pod prazgodovino razumemo vodo, ki raziskuje kulture predmestnih dob. Prazgodovina je pomožna veda narodopisja šele krajši čas. Ni še dolgo, ko so gledali na vse ljudsko ustvarjanje, tako g'ede običaje, plesov, tvornosti, umetnosti itd. le k t na usledno visoke kulture, ki so bili njen nosilci. V zadnjih dobah mesta s svojo civilizacijo, prej pa cerkev, plemstvo itd. da je bila to zmošta se je že dovolj jasno izkazalo, vendar odmevi zastarelega mišljenja niso še povsem izčezli. V takšnem „arodopisju“ ni imela prazgodovina nobene naloge.

Splošne prazgodovinske osnove etnografije

Pisec je najprej opisal splošne prazgodovinske osnove narodopisja, preden je razčlenil prazgodovinske osnove slovenske etnografije. Najprej se vprašuje, katere plasti ljudstva kot tvornega subjekta ljudske kulture so v smislu razpravljanja „prazgodovinske“ kot nosilce ljudske kulture velja v splošnem kmečki življenj, kar pa ni povsem pravilno. Nosilci sedanje ljudske kulture so tudi druge plasti prebivalstva, celo meščanske, a kot novejši nosilci ne prihajajo v poštev. Starejši nosilci prvotnih ljudskih kultur kakor tudi njihove pozne naslednice v sodobnih plasteh nam pomagajo izvestno prepoznati prazgodovino. V paleolitiku v Evropi še ni bilo kmeta; prvi kmet se pojavil šele v neolitiku. Ker je z neolitikom, torej zvezana njegova gospodarska ureditev, velja vse isto o g' spodarstvu kot osnovi etnografskega življenja. Vendar kmet ni edini nosilec ljudske kulture v prazgodovini; upoštevati moramo razen priskulturo — tudi n. pr. lovsko in nomadno kulturo. Lovci in nomadi so bili predmet prazgodovinskih kultur. Ali je lovec iz sedanje etnografije izginil? Ne, lovec je še vedno eden izbranih klasičnih nosilcev etnografij kultur in p'javov. Pred nastankom kmeta je pa bil v prazgodovini še nomad, predvsem živinorej, ki je prispelval mnogo k razvoju kmeta. Nomad v klasičnem pomenu besede se je iz Evrope povsem umaknil in živi le še na drugih celinah. Nomadizem se je prilagodil in je zdaj še zastopan v letnem nomadstvu plemišarjev, ki so pa po večini v glavnem poljedelci. Nomad je izginil samo navidezno, saj je treba upoštevati tudi, da je še mnogo nomadizma v gospodarskem okviru mest. — Lovec kmet in nomad so klasični zastopniki ljudske kulture, njeni prvotni ustvarjalci in lastniki. Toda kmetu gre posebna vloga, ker se obdržal svojo prastaro obliko iz neolitika. — Potem se pisec še peča z drugo skupino vprašanj, zadevala možnost splošne antropološke zapovednosti (kontinuitete) med prazgodovinskimi in novejšimi dobami. Zgodovinska antropologija je dokazala, da so glavne sedanje človeške rase v Evropi naslednice in posledice evropskih prazgodovinskih ras, zlasti tudi neolitskih in paleolitskih. — Za proučevanje socialnega in državnega življenja sedanjih ljudskih kultur v Evropi pa prazgodovina ne nudi raziskovalcu nobene opore. — Umetnostno ustvarjanje ljudstva je med vprašanji ljudske kulture najbolj pristopno. Umetnostno gradivo se v glavnem oči v spomenik dvoine vrste: idealističnega in naturalističnega sloga. Popolna jasnost vlada o prazgodovinskem nastanku pri etnografskih slogih ornamentalnega značaja. V današnjih okrasnih slogih (ornamentalnih stilih) Evrope r' elementa, ki bi ne imeli svojega rodovnika v najstarejših evropskih kulturah. — Prazgodovina je posebno pomembna za raziskovanje velikega področja pojavov, ki jih nekateri etnologi imenujejo: s skupnim ime-

nom ergologija, namreč bivališča, hiše, naselja, noše, crotin itd. Ni še dolgo, ko hiše niso še pristevali med pomnike kulturne zgodovine in šele v novem času se je s d'ba v tem pogledu pod vplivom etnografske kulturne zgodovinske smeri spreminila.

Naše ozemlje v prazgodovinski dobi

Pisec je pojasnil odnose med etnografijo in prazgodovino posebej glede na slovensko ozemlje po istih načelih kakor splošne prazgodovinske osnove narodopisja. Nosilci ljudske kulture, lovec, poljedelec in nomad, so zastopani na našem ozemlju že v najstarejši dobi naselitve. Slovenko ozemlje je bilo po doslej znanih ugotovitvah prvič poseljeno v mlajšem paleolitiku. Ljudska bivališča, iz t'iste dobe (Olševa, Njivice) ne kažejo sledov poljedelske kulture, temveč usledine primitivnega k'vstva. Kako je pa z višjim oblikami lovske kulture pri nas, še ni povsem jasno. Za to kulturo naše ozemlje ni nudilo potrebnih pogojev. Povsem dogan za naše ozemlje je pojav poljedelca v mlajšem neolitiku, vsaj v višjih oblikah kulture. Tudi so geografsko podnebne razmere omogočile obsežnejšo naselitve. Vendar je odkritih malo selišč iz tiste dobe pač pa je mnogo več pri stin najdb. Zgodovinar kmeta na slovenskem ozemlju se mora začeti pri neolitiskem poljedelcu. — Najtežje je proučevati tretjega nosilca ljudske kulture, nomada, kajti nomad nima stalnega bivališča in ne stalnih oblik stanovanja, pa tudi ne takšnih oblik socialnega in gospodarskega življenja, pri njem da bi trajale, kakor kmetove, dolga stoletja.

Lovec in poljedelec

V sedanjih naših etnografijah lovec ni več zastopan v prvotni obliki, ki je upeh p'sameznih lovskih podjetij odločil tudi o življenju človeka in njegove družine. Kot takšna osnovna gospodarska oblika je ovsteno izginil iz naše kulture, a ohranilo se je nekako na robu boja za obstoj. Čeprav to lovstvo n'ima značaja samostojne gospo-

darske in kulturne enote in ni niti več te-ritorialno določeno, ga je vendar treba raziskovati iz prazgodovinskih primerov lovstva. Predvsem prihajajo v poštev za raziskovanje stavbe na koles s svojim razvitim značajem lovske kulture. Ena najpomembnejših naiog naše etnografije je, rekonstruirati na podlagi številnih ostankov ves lovsko kulturni kompleks slovenskega narodopisja. — Drugače je s poljedelcem. Sedanjí p'jedelski predeli našega ozemlja se v glavnem ujemajo z onimi, ki so bili urbanizirani v neolitiku. Prvi pogoj proučevanja v tej smeri je zlasti podrobna razčlenitev sodobnega poljedelskega gospodarstva v etnografskem pogledu. Neolitsko poljedelstvo je nedvomno že poljedelstvo višje vrste — pljučno gospodarstvo; klasčna tla zanj je puhlica. Starejša stopnja poljedelstva še ne pozna pluga. Vrtarstvo, odn. nižje poljedelstvo kaže pri nas zdaj dvojno lice: ta oblika gojitve rastlin se pojavlja v glavnem v mestih ali v okolici; na deželi je pa vrtarstvo te vrste (obdelovanje z motiko itd.) podlaga za razvoj svinjereje. Poljedelstvo v kulturi kolišč (stavb na kolih) je obstalo na stopnji nižjega poljedelstva. Zanimivo je, da je središče n'jega poljedelstva še dandanes v območju prazgodovinske kulture — v južnih predmetjih Ljubljane. Druga zanimivost je v'sok razvita svinjereja na Gorenjskem. — Med poljedelske oblike gospodarstva spada tudi vinogradništvo, ki je z etnografskega stališča prav tako slab obdeloval, čeprav je naša pesem polna Dionizovega elementa in je v senci trte zbrano zavidično bogastvo ljudskega olajga pravi p'sec. Prvo izpričano sporočilo o vinogradništvu na slovenskih tleh je r.m.škega datuma.

Potem se pisec peča še z vprašanji nomadstva v naši etnografiji in preide na elemente etnografske umetnosti, se dotakne odnosov med etnografsko in prazgodovinsko materialno kulturo, predvsem hiše, nakar prihaja do zanimivih sklepov ter ugotovitev, ki bodo zbudila nedvomno za-želeno zanimanje. Ob priliki bomo še opozorili na nekatere zanimivosti te razprave, ki je samo skrajšan članek obsežnejšega spisa.

50 letnica bizantinistike

Ustanovitelj te vede je bavarski učenjak Karl Krumbacher, ki je umrl leta 1909

Leta 395 po Kristusu je bila razdeljena mogočna rimska država v vzhodno in zapadno cesarstvo. Slednje je razpadlo že leta 476. Prvo imenovano bizantinsko cesarstvo je pa obstajalo še do leta 1453, torej, preko evropskega srednjega veka. V maju tega leta so Turki navali na Konstantinopol in ga zavzeli. Zadnji cesar Konstantin XI. je v spopadu s Turki na pragu Konstantinopola padel.

Zanimanje zgodovinarjev za bizantinsko cesarstvo, ki je bila njegova naloga iz evropskega vidika v tem, da je skozi stoletja kljubovalo navalu vzhodnih narodov, posebno Mongolov v 13. stoletju pa tudi Turkov in da je čuvalo srednjeveško Evropo v svojem zaledju, je bilo v Evropi dolgo časa neznanost. Čeprav je bil v bizantinskem cesarstvu občevelni jezik grški in čeprav je šla stara kultura v nepretrgani tradiciji skoraj v novejši čas se niso zanimali zanj niti arheologi, za katere se je končala grška kultura s hezmoizmom Aleksandra Velikega in rimsko dobo v Grčiji niti umetnostni zgodovinarji, niti na nemškem srednjem veku zainteresirani zgodovinarji. In vendar je bil kulturni vpliv bizanaca na evropski srednji vek mnogo večji kakor nam povedo šolske knjige, saj izvirajo baje celo oblačila, ki jih ima na sebi Karel Veliki v svoji grdobici v Aachnu iz cesarske manufakture v Bizancu. Viden izraz tega vpliva najdemo v dejstvu, da se je poročil noviški car Otó II. z grško cesarsko hčerko, izredno nadarjeno Theophano, hčerko cesarja Romanusa II. Povprečno izobraženci v zapadni Evropi dolgo niso ničesar vedeli o bizantinizmu kot pojmu za podložno k'ledeplazne pred predstojniki.

Bizantinistiko, vedo o tej državi, in sicer o njeni zgodovini, umetnosti in literarni zgodovini, je ustanovil bavarec Karl Krumbacher, ki je zasedel leta 1892 kljub vsemu odporu kot prvi stolico za bizantinistiko filozofijo na monakovski univerzi. 2 leti prej je opozoril strojno znanstveni svet v svoji zgodovini bizantinske litera-

ture na ogromno bogastvo tega polročja. Obenem je ustanovil s pomočjo Theugnerjevega založništva v Leipzigu revijo „Bizantinische Zeitschrift“, za katero je pridobil kmalu celo vrsto odličnih sodruikov po vsej Evropi. Naposledni bi bilo militi, da se pred Krumbacherjem nihče ni zanimal za zgodovino bizantinskega cesarstva. Naj omenimo samo monakovskega zgodovinarja Pfaffermayerja z njegovo zgodovino cesarstva Trapezunta, da je Ungerjeva, in Diehlova dela o bizantinski kulturni zgodovini in zbrana dela bizantinist'k' zgodovinarjev, ki jih je izdala pod Niebuhrvim vodstvom pruska Akademija znanosti. Bizantinistika kot posebna veda je pa nastala po Krumbacherjevi žrslugi. Krumbacher je umrl leta 1909. Drugi kakor Heisenberg, Marc in Dölger so njegovo delo nadaljevali in revija „Bizantinische Zeitschrift“ se sedaj izhaja. V četrtem letu sedanje vojne je izšel njen 578 strani obsegajoči 41. zvezek.

Enkratna oddaja nremženja v Turčiji

Iz Istanbula poročajo, da je bil objavljen drugi seznam davkoplačevalcev, ki v smislu zakona o enkratni oddaji premoženja niso storili svoje dolžnosti. V Istanbulu morajo plačati davkoplačevalci 12.000.000 turških funtov. V vsej Turčiji je bilo doslej vplačanih 210.000.000 turških funtov.

Univerza na bojišču

V glavnem mestu vzhodne Karelije Aeenislinski ustanovljajo prvo univerzo na bojišču. Doslej take univerze svet še ni poznal. Zaenkrat se bo imenovala Akademski zveza Aeenislinska in obstajala bo iz p'ednih študijskih krožkov, obsegajočih vse fakultete. Čim je bila objavljena ustanovitve univerze se je prijavilo izmed vojakov bližnjih sektorjev bojišča nad 300 slušateljev. Po številu slušateljev je torej nova univerza že takoj v začetku dosegla

dobivajo svoje prišaste med pijanci.

— Torej pije vse svet. Preveč predsodkov imate, doktore. Povsod vidite same p'jance, kakor vidijo drugi vaši tovariši po pokliu same umobolne. Od trenutka, ko se je stari Noe spozabil v svojem vinogradu, človeštvo rado pije vinski sok. In človeštvo je pri tem napredovalo ter doseglo neverjeten razvoj. Če bi iskali v zgodovini človeštva s'arne može, ki so bili znani kot prijatelji dobre kapljice, bi bil vaš seznam zelo obsežen. Med njimi bi našli filozofe, pesnike, državnike, učenjake, slavne vojskovodje, sloveče duhovnike in celo zdravnike...

— Zdravniki pa že ne!

— Bežite no! Sijajno znate uveljavljati svoj sivo non vobis... In vrtoglavoosti, ki jih pripovedujete svojim bolnikom, radi dovoljujete sebi... To je prav tako kakor s tobakom... Ne kadite!... Čim pa zdravnik zapusti svojega bolnika, si že na hodniku prižge cigaro... Bežite no s svojimi modrovanjem! Ne bodite strožji kakor je treba. Kar se pa tiče mene, ste lahko brez skrbi: vsaka stvar ima svoj čas. Oč vidno bom nehal piti prihodnji teden ali prihodnje leto.

— Da, o veliki noči ali o binkošti.

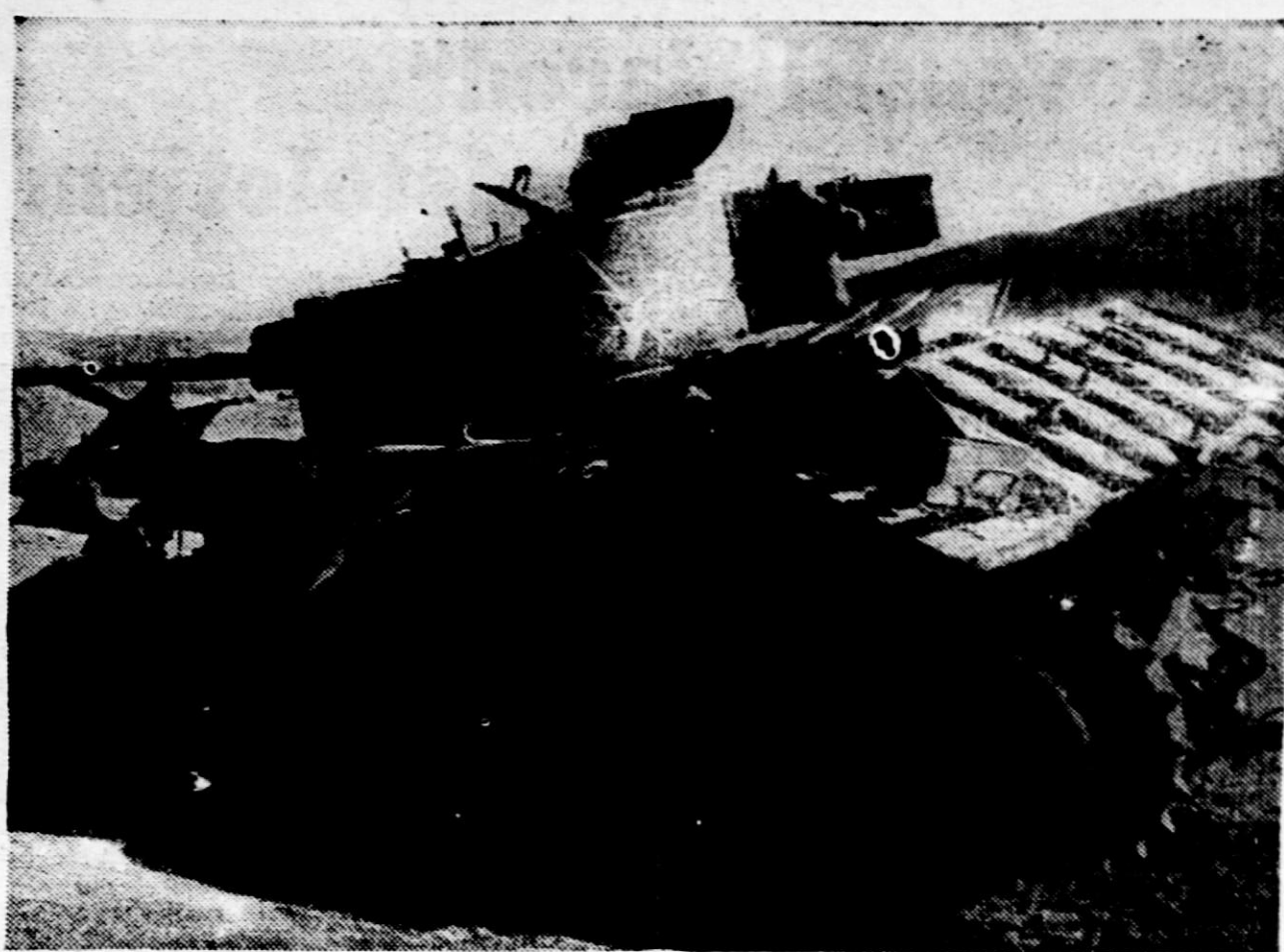
— Počakajte, zaenkrat mi pa dajte kaj piti, kajti prisilili ste me govoriti in zato se mi je posušilo grlo.

— Sirotko?

— Ne, ljubši mi je grog.

— Če že ne gre drugače, naj bo, samo močan ne sme biti.

— Ameriškega.

S tuniškega bojišča: ameriški tank, ki ga je uničilo italijansko letalstvo

ono v Turku. Na novi univerzi bodo predavali v začetku samo profesorji, ki so pri vojaki in sicer bodo vse predmete obravnavali v zgodnji obliki, kar je razumljivo, saj so tudi razmere, v katerih bodo morali predavati izredne.

12 vagonov sladkorja v dobrodelne svrhe

Predsednik rumunske družbe za trgovino s sladkorjem bivši kmetijski minister Mandulescu Strunga je sporočil svetu za socialno skrbstvo, da je družba sklenila dati v dobrodelne svrhe brezplačno na razpolago 12 vagonov sladkorja v vrednosti nad 10 milijonov lej.

Prisega na dve kiti

Malo kdo ve, da so igrali v srednjem veku lesje pri oficijelnih zaprsegahtih važno vlogo. Mož se je moral pri prisaganju dotakniti las ali brade, žena pa svojih kit. Po dunajskem mestnem pravu iz leta 1351 so morale ženske prisegati celo na dve kiti. Tako prisego opisuje Sattler v svoji zgodovini Württemberske. Leta 1304 se je

morala zagovarjati pred sodiščem grofica Berena von Zollern. Najprej so skrbno pregledali njene kite, ker so se hoteli prepričati, če nosi morda lasulje, potem si je pa morala kite položiti na prsi, desnico je položila na sodnikovo uradno palico in tako je prisegla.

Načelna razsodba bucareškega sodišča

Sodišče v Bukarešti je izreklo sodbo, ki je v toliko načelnega pomena, ker se zrcali iz nje jasno stališče do židovskega vprašanja. Žid Barch Farer je moral izprazniti svoje stanovanje. Proti temu je pa ugovarjal češ da je poljski državljan in da ga štiti republika Chile. Toda sodišče se je postavilo na stališče, da imajo zakoni o rumunizaciji rasni značaj in da se torej nanašajo na vse žide ne glede na njihovo državljanstvo in ne glede na to, da med Rumunijo in Poljsko ni nobene medsebojne pogodbe, ki bi dolžala, da so židovski državljani te države izvzeti iz antisemitske zakonodaje.

Kr.žanka št. 42

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
		13			14	15		16		17	
18	19		20	21			22		23		24
		26			27	28	29		30	31	
32	33		34	35			36		37	38	39
40			41						42		
	43	44		45				46	47		
48	49	50	51				52	53		54	55
	56	57		58	59	60			61	62	
63						64			65		

Besede pomenijo

Vodoravno: 1. evropsko glavno mesto, 6. medmet, 8. poljska cvetica, žitni plevel, 13. besedca ki poudarja trditve, 14. napeto g'eda, previdno ogleduje in opazuje, 17. evropsko glavno mesto, 18. slovanski bog sovačva, 20. žgan apnece, 22. evropski vulkan, 24. doba, 26. rimski, latinski pozdrav, 27. v'v h Karavankah 30. ručka reka, 32. v loku izdelan strop, 34. ponavljalec, 37. živilo, 40. kuhinjska posoda, 41. prvine, 42. mesto v Severni Afriki, 43. niti najmanj, 45. tace, okorne roke, 46. kositer, 48. gozdni bog, 50. določene barve, 52. kraj na krinski obali, 54. umetniški izdelki, 56. pesem, 58. okraj okolica, 61. sovrznica železa, 63. prijatelj, drug, sodlavec, 64. pritrilnica, 65. vzoren, sam v mislih obstoječ.

Navpično: 1. gora na Štajerskem, 2. konica, želo, 3. njega, 4. določene barve, 5. ruska reka, 6. pritok Ura, 7. oblika pomožnega glagola, 8. šahovski izraz, 9. ričevno žganje, 10. osebni zaimek, 11. označba, naziv, 12. turški go-podar, 15. povečana hitrost, 16. poganjati zelenje, 19. vrsta zaporne kazni, 21. vroče, žgoče, aktualno, 23. kratka beležka, zapisek, 25. deli obleke, 26. pristanišče v Siriji, 28. na-

RESITEV KRIZANKE ST. 41.

Vodoravno: 1. Obir, 5. upor, 9. ar-dit, 11. oče, 12. Adonis, 14. IV, 15. Avar, 17. slap, 18. nj, 19. as, 21. dr, 22. aaa, 23. pivo, 25. pest, 26. iti, 27. potop, 29. to, 30. vezi, 31. prsa, 32. il, 33. nalet, 35. stj, 36. red, 37. deca, 38. ton, 39. ro, 40. ak, 41. in 42. somi, 43. Lima, 45. as, 47. na-čela, 50. Nil, 52. rival, 53. A-rad, 54. nož. Navpično: 1. osa, 2. brdo, 3. ido, 4. Rinaldo, 6. po, 7. oči, 8. revija, 10. Tivar, 13. Sap, 16. kapitan, 18. nato, 25. poza, 27. pest, 28. Poljaki, 30. vred, 31. plen, 32. lica, 34. Aron, 35. se, 37. domačin, 38. Tirana, 39. romar, 42. sin, 44. Blaž, 46. sir, 48. evo, 49. alt, 51. la.

GEORGE'S OHNET:

23

PRODAJALEC STRUPOV

ROMAN

Toda, glejte, doktore, v našem življenju je vse minljivo. Nobenega koraka ne moremo storiti, da bi se ne približali svojemu koncu. In res, če bi v vsem ubogali svoje zdravnike, bi iz strahu pred pljučnico ne smeli niti enkrat globoko dihniti, pa tudi duševnega razburjenja bi se morali skrbno izogibati, kajti iz duševnega razburjenja bi se utegnili razviti srčna bolezen. Vse je preteče in v vsem je nevarnost. Tisto, na čemer je največ ležaje, je pa izbira, da si izmed vseh teh nevarnosti izberemo tiste, ki so najmanj dolgočasne in ki nam nudijo največ užitka. Govorite mi o pijančevanju s strokovnjaško grozo. Toda dovolite mi, da vam povem, da poznam mnogo ljudi, ki pijejo že od svoje zgodnje mladosti, kakor da n'imajo dna, pa so vendar dočakali visoko starost, kakršne vaši prijatelji vode najbrž ne bodo dočakali.

— Toda, nesrečni fant, mar ne vidite, da si ne g'ede na zlo, ki zadene vas telesni orvan'zem, silno škodujete tudi v družabnem pogledu? Mar mislite,

da družba ne ve za vaše vrtoglavoosti? In kako hočete, da bi to razumela in opravičevala? Saj se vendar ne morete izgovarjati na telesno utrujenost po delu, ki naj bi zahtevala tisto osvežitve, ki jo nudijo za nekaj trenutkov opojne pijače. Vam tudi ni treba v alkoholu utapljati spominov na bedo, ker ste bogati in srečni. Udajate se torej strasti brez vsakega razloga in pijete samo zato, da bi bili deležni tistega užitka, ki ste mi ga prav kar opisali. Ne poznam nizekotejnjega razloga, ne poznam razloga, vrednega bolj vse obsodbe. In če bi bila to vsaj čisto osebna napaka, če bi padle posledice samo na vas. Tako pa ne ubijate samo sebe, temveč tudi svojo domovino. Vaše vrtoglavoosti škodujejo vsemu francoskemu narodu, ker izpodjedajo njegove koru-nine. A vi, nesrečni moj fant, in vsi, ki slede vašemu primeru, ste najboljši zavezniki naših sovražnikov, kajti za bodočnost jim pripravljate nadvlado nad našo domovino.

— Čujte, dragi doktore, rešitev naše Francije ni moja naloga. Če bi imela Francija dobro vodstvo, bi imela po mojem mnenju pri vseh teh malih steklenicah, ki smo jih že in ki jih še bomo popili, utemeljeno upanje, da se bo srečno rešila iz vsake nevarnosti. Ubogim pijancem ki radi naptirli vse velike grehe in vso odgovornost. Toda, verjemte mi, med nama rečeno, da smatram vse p'jance za manj nevarne od kolektivistov, ki bi radi svoje sodržavljane oropali vsega, kar je njihova zakonita last in tudi od anarhistov, ki sanjajo o uničenju sleherne avtoritete.

— Toda, dragec moj, vsi ti ljudje pijejo, ali pa pri-

— Evo, tu je vaša gostiteljica. Prosite jo, naj vam ga prinese.

Prijazno nasmejana je vstopila v Kristijanovo sobo gospa Hanoy. Na hodniku za njo se je pojavil njen mož.

— Ali ste dobro spali? — je vprašala svojega varovanca.

— Imenitno!

— Prinašam vam zajtrk.

Služkinja je prinesla na pladnju vročo čokolado, maslene štručke in maslo. Gospa Hanoy je primaknila k bolnikovi postelji mizico in jo pokrila s snežno belim prtčkom. Kristijanu je prijetno zadisalo in njegov sicer tako brezbrilni žledodec se je takoj pri-glasil. Vse je bilo tako prijetno in tako ljubko pri tej tako skrbno pripravljeni mali gostiji. Čokolada je šumela v skodelici, opečen kruh je prijetno dišal in z arabeskami okrašen maslo se mu je prijateljsko ponujalo. S čudovitim zadovoljstvom si je Kristijan pr'nal, da je lačen in da bo zajtrkoval z imenitnim tekom. Premakni! se je, da bi sedel, toda gospa Hanoy ga je zadržala.

— Ne smete se ganiti. Sama vam postrežem. Z nežnimi prsti je vzela kruhke, jih namazala s maslom in razrezala, potem je rahlo ovila Kristijanu prtček okrog vratu. In je la ga je pitati. Kruhke je namakala v čokolado in jih polgala mladeniču v usta. Kristijanu se je zdelnil obraz Spomnil se je — in srce se mu je skrčilo pri tem spominu — vse tiste skrbi ki mu jo je posvečala njegova pokojna mati v otroških letih. Da tako ga je pitala, ko je bil še čisto majhen in bolan.